

Neil Jordan, Utopljeni

Prozni zaron u nepoznato

Neil Jordan irski je redatelj, pisac, scenarist i producent. Njegovo se vrsno znanje o filmu očituje i u njegovu književnome stvaralaštvu koje je isprepletено motivima trilera, fantastike, progona te koje odiše napetošću i neizvjesnošću. Jordanov se književni opus sastoji od mnoštva kratkih priča te nekoliko romana. Roman *Utopljeni* iz 2016. godine (u originalu *The Drowned Detective*) djelo je u kojemu posebice do izražaja dolazi vješta kombinacija filmskog te literarnog umijeća nadarenog autora te koje nas uvlači u intrigantni svijet misterija, iznenađenja te neočekivanih zapleta.

U središtu je radnje engleski privatni istražitelj Jonathan koji živi sa ženom i kćeri. Radnja je smještena u neimenovanoj istočnoeuropskoj državi. Jonathanov je zadatak istražiti slučaj davno nestale djevojke Petre i simultano se nositi s raznovrsnim problemima iz privatnoga života. On razotkriva nevjeru svoje žene i na taj način djelo raspliće priču o braku labilne naravi. Roman na samome početku izaziva u čitatelju osjećaj nesigurnosti i blage nerazumljivosti postavljajući mnoga pitanja te pružajući nedovoljno razrađene odgovore koji dodatno potiču na razmišljanje i predviđanje budućih ishoda. Ovo djelo iskače iz okvira trilera, misterija te detektivske priče uvodeći nadrealne i fantastične elemente duhova te intenzivne psihološke priče na granicama stvarnosti ovozemaljskoga života. Jonathanova zaludenost tajanstvenom čelisticom koju spašava od samoinicijativnog utapanja prekretnica je u romanu koja izaziva novi val čuđenja, sumnje te jeze u čitatelja. Njegova iznenadna opsesija Bachovim skladbama postaje stalan motiv te daje potpuno drukčiju perspektivu na karakterizaciju lika ovoga privatnog istražitelja. Rješavajući nesvakidašnji i nadasve mističan slučaj, Jonathan i sam postaje predmetom istraživanja polako ulazeći u svijet nemira, tajni i ludila. Njegova je psihološka karakterizacija intrigantna i maglovito predočena, a njegov pokušaj otkrivanja misterija zapravo ga je i samoga uvukla u kriptično psihičko stanje obavijeno velom mutnoće, opijenosti i zanosa. Roman je pisan jednostavnim i čitljivim stilom, a u tehnikama kao što su opisivanje i pripovijedanje korištene su kraće rečenice kojima je postignuta težina i čime je omogućeno dublje shvaćanje pročitanaog teksta. U dijalozima je pak izostavljena upotreba navodnika zbog čega je mjestimično zahtjevno zaključiti koji lik iznosi svoje misli te je time dodatno naglašena intriga, zagonetnost i

nadnaravnost pročitana. Ipak, bizarnost djela i isprepletenost simbola, književno-umjetničkih tema i sadržaja tijekom čitanja izaziva sveopću pomutnju i zbunjenost. Nerazriješenost provodnih dilema i zapleta u gustoj mreži fabule ispunjenoj kompleksnim pitanjima čini roman izuzetno zanimljivom, ali teško probavljivom slagalicom.

Roman *Utopljeni* Neila Jordana zadivljujuće je štivo koje ispunjava čitatelja zanosom, a dotiče se motiva misterije, gubitaka i spletki stvarnoga i nadnaravnoga svijeta. U djelu je prisutan kontrast jednostavnoga stila pisanja i izrazito kompleksne tematike koja u pojedinim sekvencama dotiče razinu kaotičnosti. Čitatelj je, svakim pročitanim poglavljem, sve više upleten u Jordanov literarni svijet intrige na nedodirljivoj granici jave i sna, opipljivo predodčen vještima pripovjednim tehnikama. Ovaj se roman preporuča svima koji su spremni uroniti u nestalni duševni ponor glavnoga lika i suočiti se s brojnim psihološkim i metafizičkim problemima koje nije lako razriješiti. Roman čitatelja dovodi u stanje neizvjesnosti i zapitanosti o njegovu kraju. Upravo nerazriješeni kraj otvara mogućnost različitih varijacija završnih događaja. Sve je ostavljeno subjektivnom dojmu i odlukama samih čitatelja. U tome, zapravo, možda i leži najveća vrijednost ovoga djela.

Autorica nagradene recenzije: Magdalena Mićanović, 4.d

2. mjesto

Projekt Čitanje u fokusu, prosinac 2022.

Voditeljica: Goranka Lazić, prof.